

Een reflectie op bruikbaarheid van het concept positieve gezondheid in het sociaal domein

Carla Kolner, graduate UvH, Inholland

4 mei 2017

Relatie positieve gezondheid en preventie

Vraag die in mijn PHD centraal staan?

- Wat is goed preventiewerk in het SD?
 - Welke problemen willen we voorkomen?
 - Bij wie?
 - Hoe en met wie?

Vraag vandaag: Wat kan positieve gezondheid daarin betekenen?

Welke problemen?

*Roken, onveilig rijden, gebrek aan intimiteit,
alcohol(drugs)misbruik, ongezonde voeding,
obesitas, eenzaamheid of sociaal isolement,
huiselijk geweld, seksueel misbruik,
opvoedingsproblematiek, stress,
stemmingswisselingen, psychoses, burn-out,
schooluitval, depressie, schulden, afstand tot de
arbeidsmarkt, vechtscheidingen, en ook
criminaliteit?*

“Its very difficult, if not impossible, to reach a consensual definition of what health is’

(Dixie, 2013 in Health promotion, J. Green, et al, 2015)

Reflectie op 3 punten:

1. Wat levert een zo'n brede definitie van gezondheid ons op?
2. Wat voegt het woord positief nu eigenlijk toe?
3. Wat betekent positieve gezondheid voor preventie?

***‘Disease is what
doctors treat’*** *(pathogenese)*

***Ofwel:
Gezondheid is alles
waar je niet voor
naar de dokter*** *(1ste en
2de lijn?) hoeft* *(bio medisch model).*

“Health is a state of complete physical, mental and social well-being and not merely the absence of disease or infirmity”.

WHO definition (1948)

Gezondheid is een sociaal construct en wordt zwaar bepaald door de culturele, sociale en politieke omstandigheden

(Dubois, 1959, M. Blaxter 2010, Green en Tones, e.a.)

***Ziekte is wat
patiënten eisen dat
de dokter
diagnosticeert en
behandelt, waar ze
menen recht op te
hebben.***

Twee risico's van brede definitie

- **Medicalisering**

- ❖ De burger vraagt om een pil of behandeling en niet om preventie

- **Overlapping gezondheid met geluk**

- ❖ Elke verstoring van geluk wordt een gezondheidsprobleem
- ❖ Verlangen naar gezondheid wordt grenzeloos
- ❖ Aantasting van autonomie (de staat en farmacie worden steeds dominanter)

Negatief >> Positief

Beperkingen

Kansen

Mogelijkheden

Kwetsbaarheid

Veerkracht

Onthechting

Empowerment

Faalangst

» Machteloosheid

Talent

Pathogenese >> Salutogenese

CHRONISCHE ZIEKTES

Postbus 1045

6801 BA Arnhem

www.loesje.nl

**IK BEN
CHRONISCH
OPTIMISTISCH -**

neef Karel van

Loesje

Kern van mijn betoog

- **Een al te brede alles omvattende definitie van gezondheid leidt tot verwarring (ook inzake preventie), medicalisering en interventionisme.**
- **Te veel nadruk op het positieve brengt risico op wegdrukken van ziekte en kwetsbaarheid, het inrichten van afwerende systemen en een beschuldigend discours.**

Wat nodig is?

Aandacht voor/duidelijkheid over:

- Wat we individueel (hoog risico) aanpakken en welke problemen we met collectieve maatregelen (laag risico) te lijf gaan!
- Het handelingsrepertoire en gedrag dat we van samenwerkende sociale en zorgprofessionals verwachten.
- De goede en werkbare rol- en taakverdeling tussen alle partijen en samenwerking!